

**DOHOVOR O OCHRANE ĽUDSKÝCH PRÁV A DÔSTOJNOSTI ČLOVEKA
V SÚVISLOSTI S APLIKÁCIOU BIOLÓGIE A MEDICÍNY**

DOHOVOR O ĽUDSKÝCH PRÁVACH A BIOMEDICÍNE

PREAMBULA

Členské štáty Rady Európy, ostatné štáty a Európske spoločenstvo ako signatári tohto dohovoru,

berúc do úvahy Všeobecnú deklaráciu ľudských práv vyhlásenú Valným zhromaždením Spojených národov 10. decembra 1948;

berúc do úvahy Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4. novembra 1950;

berúc do úvahy Európsku sociálnu chartu z 18. októbra 1961;

berúc do úvahy Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach zo 16. decembra 1966;

berúc do úvahy Dohovor o ochrane osobnosti vo vzťahu k automatizovanému spracovaniu osobných údajov z 28. januára 1981;

berúc do úvahy aj Dohovor o právach dieťaťa z 20. novembra 1989;

presvedčené, že cieľom Rady Európy je dosiahnutie väčšej jednoty medzi jej členskými štátmi a jednou z metód na dosiahnutie tohto cieľa je dodržiavanie a ďalšie uplatňovanie ľudských práv a základných slobôd;

vedomé si urýchľujúceho sa rozvoja biológie a medicíny;

presvedčené o nutnosti respektovať človeka ako jedinca i ako príslušníka ľudského rodu a uznávajúc dôležitosť zabezpečenia dôstojnosti človeka;

vedomé si toho, že zneužitie biológie a medicíny môže viest' k aktom ohrozujúcim ľudskú dôstojnosť;

potvrdzujúc, že pokrok v biológii a medicíne by sa mal využívať na prospch súčasných a budúcich generácií;

zdôrazňujúc potrebu medzinárodnej spolupráce, aby biológia a medicína slúžili pre dobro všetkých ľudí;

uznávajúc význam podpory verejnej diskusie o otázkach súvisiacich s aplikáciou biológie a medicíny a odpovede na ne;

v úsilí pripomenúť všetkým členom spoločnosti ich práva a povinnosti;

berúc do úvahy prácu Parlamentného zhromaždenia vrátane Odporúčania 1160 (1991) k príprave dohovoru o bioetike;

rozhodnuté prijať potrebné opatrenia na ochranu dôstojnosti človeka a základných práv jedinca v súvislosti

s aplikáciou biológie a medicíny,

dohodli sa takto:

K A P I T O L A I

VŠEOBECNÉ OPATRENIA

Článok 1

Účel a predmet

Zmluvné strany budú chrániť dôstojnosť a identitu všetkých ľudí a zaručia každému bez diskriminácie rešpektovanie jeho integrity a iných práv a základných slobôd v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny.

Každá zmluvná strana prijme v rámci svojho vnútrostátneho zákonodarstva nevyhnutné opatrenia potrebné na realizáciu článkov tohto dohovoru.

Článok 2

Priorita ľudskej bytosti

Záujmy a blaho človeka budú mať prednosť pred výhradným záujmom vedy a spoločnosti.

Článok 3

Spravodlivý prístup k starostlivosti o zdravie

Zmluvné strany prijmú v rámci svojej jurisdikcie zodpovedajúce opatrenia na zabezpečenie spravodlivého prístupu k starostlivosti o zdravie, pričom sa bude bráť do úvahy tak potreba zdravotnej starostlivosti, ako aj dostupné zdroje.

Článok 4

Profesionálne štandardy

Každý zásah do oblasti zdravia vrátane výskumu sa musí robiť v súlade s príslušnými zmluvnými záväzkami a štandardmi.

K A P I T O L A II

SÚHLAS

Článok 5

Všeobecné pravidlá

Zásah v oblasti zdravia sa môže vykonať iba vtedy, ak osoba, ktorej sa týka, bola informovaná a so zásahom vyjadriala súhlas.

Pred zákrokom musí byť osoba primerane informovaná o jeho účele a povahе, ako aj o následkoch a rizikách zákroku.

Príslušná osoba môže svoj súhlas kedykoľvek slobodne zrušiť.

Článok 6

Ochrana osôb, ktoré nie sú spôsobilé vyjadriť súhlas

(1) Ako je ustanovené v článkoch 17 a 20, zákrok na osobu, ktorá nie je spôsobilá vyjadriť súhlas, sa vykoná iba v prípade, ak ide o jej priamy prospech.

(2) Na maloletom, ktorý podľa zákona nie je spôsobilý vyjadriť súhlas so zákrokom, sa môže zákrok vykonať

jedine so súhlasom jeho zástupcu, inštitúcie alebo osoby, či orgánu ustanoveného zákonom.
Názor maloletého sa bude bráť vo zvyšujúcej mieri do úvahy úmerne k jeho veku a stupňu zrelosti.
(3) Ak v zmysle zákona dospelá osoba nie je spôsobilá vyjadriť súhlas vzhľadom na duševnú poruchu či chorobu, alebo podobné dôvody, zákrok sa môže vykonať len so súhlasom jej zástupcu, inštitúcie alebo osoby, či orgánu ustanoveného zákonom. Daná osoba sa podľa možnosti zúčastní pri rozhodovaní o vyslovení súhlasu.
(4) Zástupca, inštitúcia alebo osoba, či orgán uvedený v odsekoch 2 a 3 dostanú za rovnakých podmienok informácie uvedené v článku 5.
(5) Súhlas uvedený v odsekoch 2 a 3 sa môže kedykoľvek v záujme zúčastnenej osoby zrušiť.

Článok 7 Ochrana osôb s duševnou poruchou

S prihliadnutím na ochranné ustanovenia zákona vrátane dozoru, kontroly a odvolacieho konania môže byť osoba s ťažkou duševnou chorobou podrobenná zákroku zameranému na liečbu duševnej poruchy bez jej súhlasu iba vtedy, ak by jej bez takej liečby hrozilo väžne poškodenie zdravia.

Článok 8 Núdzové situácie

Ak v dôsledku núdze nie je možné získať zodpovedajúci súhlas, môže sa lekársky zákrok uskutočniť bezodkladne v záujme zdravia danej osoby.

Článok 9 Predchádzajúce prianie

U pacienta, ktorý v čase zákroku nie je v takom stave, že môže vyjadriť svoje prianie, treba prihliadať na prianie, ktoré vyslovil s vykonaním zákroku skôr.

K A P I T O L A I I I

SÚKROMNÝ ŽIVOT A PRÁVO NA INFORMÁCIE

Článok 10 Súkromný život a právo na informácie

(1) Každý má právo, aby sa rešpektoval jeho súkromný život v súvislosti s informáciami o jeho zdraví.
(2) Každý má právo na všetky informácie týkajúce sa jeho zdravotného stavu. Prianie jednotlivca nebyť o ňom informovaný sa dodrží.
(3) Vo výnimcočných prípadoch možno v záujme pacienta zákonom obmedziť práva pacienta uvedené v odseku 2.

K A P I T O L A I V

LUDSKÝ GENÓM

Článok 11 Zákaz diskriminácie

Akákol'vek forma diskriminácie osoby na základe jej genetickej vybavenosti je zakázaná.

Článok 12

Prediktívne genetické testy

Skríningové testy genetických chorôb alebo také, ktoré slúžia na identifikáciu nosičov génu recessívnej choroby alebo detekciu predispozície, alebo náchylnosti k chorobe, možno vykonať výhradne na zdravotné účely a vedecký výskum s nimi spojený, pričom ho musí sprevádzať primerané genetické poradenstvo.

Článok 13

Zákrok do ľudského genómu

Zákrok, ktorého cieľom je modifikácia ľudského genómu, sa môže vykonať len na preventívne, diagnostické alebo terapeutické účely a len do tej miery, aby sa neporušila zárodočná bunková línia.

Článok 14

Zákaz výberu pohlavia

Použitie techník lekársky asistovanej prokreácie nie je dovolené na účely voľby pohlavia budúceho dieťaťa s výnimkou prípadu, kde by sa malo vyhnúť vážnemu dedičnému ochoreniu viažucemu sa na pohlavie.

K A P I T O L A V

VEDECKÝ VÝSKUM

Článok 15

Všeobecné pravidlá

Vedecký výskum v oblasti biológie a medicíny sa bude vykonávať slobodne a s prihliadnutím na ustanovenia tohto dohovoru a iných právnych noriem zabezpečujúcich ochranu ľudskej bytosťi.

Článok 16

Ochrana osôb, ktoré sú zaradené do výskumu

Výskum sa môže vykonávať na ľuďoch iba po splnení všetkých týchto podmienok:

- a) neexistuje iná porovnatelne efektívna alternatíva k výskumu na ľuďoch,
- b) riziká pre danú osobu nie sú v disproporcii s možným prospechom výskumu,
- c) výskumný projekt schválil kompetentný orgán po nezávislom zhodnotení jeho vedeckého prínosu vrátane zhodnotenia dôležitosti cieľa výskumu a multidisciplinárneho preverenia jeho etickej priateľnosti,
- d) osoby podstupujúce výskum boli informované o svojich právach a zárukách, ktoré im na ich ochranu poskytuje zákon,
- e) nevyhnutný súhlas podľa článku 5 bol výslovne vyjadrený a zdokumentovaný. Takýto súhlas možno kedykoľvek slobodne zrušiť.

Článok 17

Ochrana osôb, ktoré nie sú spôsobilé vyjadriť súhlas s výskumom

(1) Výskum na osobe, ktorá nie je spôsobilá vyjadriť súhlas, ako je uvedené v článku 5, sa môže vykonať iba po splnení všetkých týchto podmienok:

- a) podmienky uvedené v článku 16 písm. a) až e) boli splnené,

b) výsledky výskumu budú mať skutočný a priamy priaznivý účinok na zdravie danej osoby,
c) výskum s porovnatelným účinkom sa nemôže vykonať na osobách, ktoré sú spôsobilé dať súhlas,
d) potrebný súhlas podľa článku 6 bol udelený špecificky a písomne,
e) daná osoba nemá námietky.

(2) Výnimočne a za ochranných opatrení ustanovených zákonom sa môže schváliť výskum, ktorého výsledky nebudú mať skutočný a priamy priaznivý účinok na zdravie danej osoby, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) až e), ako aj tieto dodatočné podmienky:

a) cieľom výskumu je výrazným zlepšením vedeckého pochopenia stavu, choroby alebo poruchy jedinca prispieť ku konečnému dosiahnutiu výsledkov, ktoré by mali priaznivý vplyv na zdravie danej osoby alebo iných osôb rovnakej vekovej kategórie, alebo osôb postihnutých tou istou chorobou alebo poruchou, alebo osôb s rovnakým zdravotným stavom,
b) výskum je spojený len s minimálnym rizikom a minimálnou záťažou pre danú osobu.

Článok 18

Výskum na embryách in vitro

(1) Ak zákon dovoľuje výskum na embryách in vitro, zákon zabezpečí primeranú ochranu embryo.

(2) Vytváranie ľudských embryí na výskumné účely je zakázané.

K A P I T O L A V I

ODBER ORGÁNOV A TKANÍV OD ŽIVÝCH DARCOV NA ÚČELY TRANSPLANTÁCIE

Článok 19

Všeobecné pravidlá

(1) Získavanie orgánov alebo tkanív od živých darcov na účely transplantácie je možné výlučne iba vtedy, ak ide o priamy terapeutický prospech príjemcu a nie je možné získať vhodný orgán od mŕtvyx osôb a nie je známa žiadna alternatívna liečebná metóda s porovnatelným výsledkom.

(2) Nevyhnutný súhlas stanovený v článku 5 musí byť vyjadrený výslove a špecificky v písomnej forme alebo pred zodpovedným orgánom.

Článok 20

Ochrana osôb, ktoré nie sú spôsobilé vyjadriť súhlas s odberom orgánov

(1) Žiadnen orgán sa nemôže odobrat' osobám, ktoré nie sú spôsobilé vyjadriť súhlas s odberom orgánov podľa článku 5.

(2) Výnimočne, v súlade s ochrannými ustanoveniami ustanovenými zákonom, a po splnení týchto podmienok možno schváliť odobratie regeneratívneho tkaniva osobám, ktoré nie sú spôsobilé vyjadriť svoj súhlas:

a) nie je k dispozícii kompatibilný darca, ktorý je spôsobilý vyjadriť súhlas,
b) príjemca je brat alebo sestra darcu,
c) darcovstvo musí mať pre príjemcu život zachraňujúci potenciál,
d) súhlas uvedený v článku 6 ods. 2 a 3 je vyjadrený

špecificky a písomne v súlade so zákonom a so schválením kompetentného orgánu,
e) potenciálny darca nemá námietky.

K A P I T O L A V I I

ZÁKAZ FINANČNÉHO ZISKU A POKYNY NA DISPOZOVANIE S ČASŤAMI ĽUDSKÉHO TELA

Článok 21

Zákaz finančného zisku

Ľudské telo a jeho časti ako také nesmú byť predmetom finančného prospedu.

Článok 22

Pokyny na disponovanie s odstránenými časťami ľudského tela

Ak sa počas lekárskeho základu odoberie nejaká časť ľudského tela, môže sa uchovať a použiť na iný účel, ako bol ten, ktorý viedol k jej odobratiu, iba ak sa dodržali postupy týkajúce sa informovania darcu a jeho súhlasu.

K A P I T O L A V I I I

PORUŠENIE USTANOVENÍ DOHOVORU

Článok 23

Porušenie práv alebo princípov

Zmluvné strany zabezpečia príslušnú súdnu ochranu na zabránenie protiprávnym zásahom do práv a princípov uvedených v tomto dohovore alebo na ich zastavenie.

Článok 24

Odškodenie za neprimerané poškodenie

Osoba, ktorá utrpela neprimerané poškodenie ako výsledok základu, má nárok na spravodlivé odškodenie podľa podmienok a postupov ustanovených zákonom.

Článok 25

Sankcie

Zmluvné strany zabezpečia primerané sankcie, ktoré sa použijú pri porušení ustanovení uvedených v tomto dohovore.

K A P I T O L A I X

VZŤAH MEDZI DOHOVOROM A INÝMI USTANOVENIAMAMI

Článok 26

Obmedzenia vykonávania práv

(1) Výkon práv a ochranných ustanovení uvedených v tomto dohovore nebude podliehať iným obmedzeniam ako tým, ktoré predpisuje zákon a ktoré sú potrebné v demokratickej spoločnosti v záujme verejnej bezpečnosti, predchádzania trestnej činnosti, ochrany verejného zdravia alebo ochrany práv a slobôd iných.
(2) Obmedzenia uvedené v odseku 1 sa nesmú týkať

článkov 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20 a 21.

Článok 27 Širšia ochrana

Žiadne z ustanovení tohto dohovoru sa nesmie vyklaňať ako obmedzujúce alebo inak ovplyvňujúce možnosti zmluvnej strany prijať v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny ďalšie ochranné opatrenia ako tie, ktoré sú uvedené v tomto dohovore.

K A P I T O L A X

VEREJNÁ DISKUSIA

Článok 28 Verejná diskusia

Zmluvné strany tohto dohovoru zabezpečia, aby základné otázky súvisiace s pokrokom v biológii a medicíne boli predmetom verejnej diskusie, a to hlavne z relevantných lekárskych, sociálnych, ekonomických, etických a právnych dôsledkov a aby ich možná aplikácia bola predmetom primeraných konzultácií.

K A P I T O L A X I

VÝKLAD A ROZVOJ DOHOVORU

Článok 29 Výklad dohovoru

Európsky súd pre ľudské práva môže bez priameho odvolania sa na špecifické súdne konanie poskytnúť poradnú mienku k právnym otázkam týkajúcim sa výkladu dohovoru na požiadanie
a) vlády zmluvnej strany po informovaní ostatných zmluvných strán,
b) výboru ustanoveného podľa článku 32, v ktorom je členstvo obmedzené na zástupcov zmluvných strán tohto dohovoru na základe rozhodnutia, ktoré bolo prijaté dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov.

Článok 30 Správy o vykonávaní dohovoru

Po prijatí žiadosti generálneho tajomníka Rady Európy každá strana predloží vysvetlenie o spôsoboch, akými jej vnútroštátne zákonodarstvo zabezpečuje efektívne uplatnenie ustanovení dohovoru.

K A P I T O L A X I I

PROTOKOLY

Článok 31 Protokoly

Protokoly sa môžu uzavrieť na základe článku 32 s cieľom rozvíjať princípy uvedené v tomto dohovore v špecifických oblastiach.
Protokoly budú otvorené na podpis signatárom dohovoru. Budú podliehať ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Signatár nemôže ratifikovať, prijať alebo schváliť protokoly bez toho, aby predtým alebo súčasne neratifikoval, neprijal alebo neschválil dohovor.

KAPITOLAXIII

DODATKY K DOHOVORU

Článok 32

Dodatky k dohovoru

- (1) Úlohy, ktorými je poverený výbor týmto článkom a článkom 29, vykoná Riadiaci výbor pre bioetiku (CDBI) alebo iný výbor určený Výborom ministrov.
- (2) Bez ohľadu na špecifické ustanovenia článku 29 každý členský štát Rady Európy, ako aj každá zmluvná strana dohovoru, ktorá nie je členom Rady Európy, môže byť zastúpená a mať jeden hlas vo výbere počas plnenia úloh vyplývajúcich pre výbor z tohto dohovoru.
- (3) Každý zo štátov uvedených v článku 33 alebo štát, ktorý nie je zmluvnou stranou dohovoru a bol vyzvaný, aby v súlade s ustanoveniami článku 34 pristúpil k dohovoru, môže byť vo výbere zastúpený pozorovateľom. Ak Európske spoločenstvo nie je zmluvnou stranou, môže byť vo výbere zastúpené pozorovateľom.
- (4) V rámci monitorovania vedeckého pokroku výbor preskúma dohovor najneskôr do piatich rokov po tom, čo nadobudne platnosť, a neskôr v takých intervaloch, o ktorých rozhodne výbor.
- (5) Každý návrh na dodatok k tomuto dohovoru a každý návrh na protokol či dodatok k protokolu predložený zmluvnou stranou, výborom alebo Výborom ministrov sa oznamí generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho poskytne členským štátom Rady Európy, Európskemu spoločenstvu, všetkým signatárom, každej zmluvnej strane a každému štátu, ktorý bol vyzvaný na podpísanie tohto dohovoru v súlade s ustanovením článku 33, ako aj každému štátu vyzvanému na pristúpenie k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 34.
- (6) Výbor prerokuje návrh najskôr dva mesiace po tom, ako bol návrh v súlade s odsekom 5 predložený generálnemu tajomníkovi. Výbor predloží text schválený dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov Výboru ministrov na schválenie. Po schválení sa text predloží jednotlivým zmluvným stranám na ratifikáciu, prijatie alebo schválenie.
- (7) Každý dodatok prijatý zmluvnými stranami nadobúda vo vzťahu k zmluvným stranám, ktoré ho prijali, platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia jedného mesiaca po dni, keď päť zmluvných strán vrátane najmenej štyroch členských štátov Rady Európy informovali generálneho tajomníka, že návrh prijali.
- Vo vzťahu k zmluvnej strane, ktorá návrh následne prijme, nadobudne tento platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty jedného mesiaca od dátumu, keď zmluvná strana informovala generálneho tajomníka o jeho prijatí.

KAPITOLAXIV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 33

Podpis, ratifikácia a nadobudnutie platnosti

- (1) Tento dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy, štátom, ktoré nie sú členmi Rady Európy, ale podielali sa na vypracovaní dohovoru,

a Európskemu spoločenstvu.

(2) Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Ratifikačné listiny, ako aj listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

(3) Tento dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď päť štátov vrátane najmenej štyroch členských štátov Rady Európy vyjadrielo svoj súhlas s tým, aby boli viazané dohovorom v súlade s odsekom 2 tohto článku.

(4) Pre každého signatára, ktorý následne vyjadri súhlas s dohovorom, nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď boli uložené jeho ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 34

Nečlenské štáty

(1) Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy po konzultácii so zmluvnými stranami vyzvať ktorýkoľvek štát, ktorý '6Eje je členom Rady Európy, aby k tomuto dohovoru pristúpil rozhodnutím prijatým väčšinou, ako je uvedené v článku 20 písm. d) Štatútu Rady Európy, a po jednohlasnom schválení zástupcami zmluvných štátov oprávnených zasadať vo Výbore ministrov.

(2) Vo vzťahu k štátu pristupujúcemu k dohovoru nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď boli listiny o jeho pristúpení k dohovoru uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 35

Územia

(1) Každý signatár môže pri podpise dohovoru alebo pri uložení ratifikačných listín, listín o prijatí alebo schválení špecifikovať územie alebo územia, kde bude tento dohovor platiť. Každý iný štát môže vykonať rovnaké vyhlásenie pri uložení listín o pristúpení k dohovoru.

(2) Vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy môže každá zmluvná strana kedykoľvek neskôr rozšíriť platnosť tohto dohovoru na ktorékoľvek iné územie, za ktorého medzinárodné vzťahy zodpovedá alebo je v jeho zastúpení oprávnená prijímať záväzky. Na tomto území nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď toto vyhlásenie prijal generálny tajomník.

(3) Každé vyhlásenie uvedené v niektorom z predchádzajúcich dvoch odsekov a týkajúce sa ktoréhokoľvek územia špecifikovaného v takom vyhlásení sa môže zrušiť notifikáciou zaslanou generálnemu tajomníkovi. Odvolanie vyhlásenia nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď ho prijal generálny tajomník.

Článok 36

Výhrady

(1) Každý štát a Európske spoločenstvo môžu pri podpise tohto dohovoru alebo pri uložení ratifikačných listín uplatniť výhradu k jednotlivému ustanoveniu dohovoru do tej miery, do akej nie je zákon platný na jeho území v súlade s ustanovením dohovoru. Výhrady

všeobecného charakteru nie sú podľa tohto článku
priпустné.

- (2) Výhrada podľa tohto článku musí obsahovať stručný výklad relevantného zákona.
- (3) Zmluvná strana, ktorá rozširuje platnosť tohto dohovoru o územie uvedené vo vyhlásení podľa článku 35 ods. 2, môže pre toto územie uplatniť výhradu v súlade s ustanoveniami predchádzajúcich odsekov.
- (4) Zmluvná strana, ktorá uplatnila výhradu, o ktorej je zmienka v tomto článku, môže ju odvolať formou vyhlásenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Odvolanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca po uplynutí jednomesačnej lehoty od dátumu, keď ho prijal generálny tajomník.

Článok 37 **Výpoved' zmluvy**

- (1) Každá zmluvná strana môže tento dohovor kedykoľvek vypovedať oznámením generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
- (2) Výpoved' zmluvy nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca po uplynutí trojmesačnej lehoty od dátumu, keď bol o vypovedaní oboznámený generálny tajomník.

Článok 38 **Notifikácie**

Generálny tajomník Rady Európy bude informovať členské štáty Rady Európy, Európske spoločenstvo, každého signatára, každú zmluvnú stranu a každý iný štát prizvaný k pripojeniu sa k dohovoru o

- a) každom podpise,
- b) uložení každej ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí, schválení, či pristúpení k Dohovoru,
- c) každom dátume, keď tento dohovor nadobúda platnosť v súlade s článkom 33 alebo 34,
- d) každom dodatku alebo protokole prijatom v súlade s článkom 32 a o dátume, keď tento dodatok alebo protokol nadobudol platnosť,
- e) každom vyhlásení urobenom podľa ustanovení článku 35,
- f) každej výhrade alebo odvolaní výhrady podľa ustanovení článku 36,
- g) akomkoľvek akte, notifikácií alebo korešpondencii týkajúcej sa tohto dohovoru.

Na dôkaz súhlasu s uvedeným textom dolupodpísaní,
riadne oprávnení, podpisali tento dohovor.

Dané v Oviede 4. apríla 1997 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia, z ktorých jeden výtlačok bude uložený v archíve Rady Európy, majú rovnakú platnosť. Generálny tajomník Rady Európy odovzdá overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, Európskemu spoločenstvu, nečlenským štátom, ktoré sa podielali na vypracovaní tohto dohovoru, a každému štátu vyzvanému na pripojenie sa k tomuto dohovoru.